Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

11 юни 2020 година*

„Преюдициално запитване — Право на Европейския съюз — Общи принципи — Член 18 ДФЕС — Недопускане на дискриминация на основание гражданство — Приложимост на правото на Съюза — Некачествени гръдни импланти — Застраховка за гражданска отговорност за вреди, причинени от производството на медицински изделия — Застрахователен договор, който предвижда ограничаване на географския обхват на застрахователното покритие“

По дело C-581/18

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Висш областен съд Франкфурт на Майн, Германия) с акт от 11 септември 2018 г., постъпил в Съда на 19 септември 2018 г., в рамките на производство по дело

RB

срещу

TÜV Rheinland LGA Products GmbH,

Allianz IARD SA,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от K. Lenaerts, председател, R. Silva de Lapuerta, заместник-председател, Ал. Арабаджиев, A. Prechal, M. Vilaras, M. Safjan, P. G. Xuereb и L. S. Rossi (докладчик), председатели на състави, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, C. Toader, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos и N. Piçarra, съдии,

генерален адвокат: M. Bobek,

секретар: M. Krausenböck, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 8 октомври 2019 г.,

като има предвид становищата, представени:

– за Allianz IARD SA, от R.-T. Wittmann, F. Witzke и D. Strotkemper, Rechtsanwälte, както и от J.-M. Coste-Floret и B. Esquelisse, avocats,

* Език на производството: немски.

– за датското правителство, от J. Nymann-Lindegren, M. Wolff и P. Z. L. Ngo, в качеството на представители,

– за френското правителство, от R. Coesme и A. Daly, в качеството на представители,

– за финландското правителство, от J. Heliskoski и S. Hartikainen, в качеството на представители,

– за Европейската комисия, от F. Erlbacher, L. Malferrari и A. C. Becker, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 6 февруари 2020 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 18, първа алинея ДФЕС.

2 То е отправено в рамките на спор на RB, притежаваща германско гражданство, с TÜV Rheinland LGA Products GmbH (наричано по-нататък „TÜV Rheinland“) и застрахователното дружество Allianz IARD SA (наричано по-нататък „Allianz“), правоприемник на AGF IARD SA, по повод на иск за обезщетение за вреди, причинени на ищцата в главното производство от поставянето на некачествени гръдни импланти.

Правна уредба

Правото на Съюза

3 Второ и осемнадесето съображение от Директива 85/374/ЕИО на Съвета от 25 юли 1985 година за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно отговорността за вреди, причинени от дефект на стока (ОВ L 210, 1985 г., стр. 29; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 1, стр. 183), имат следния текст:

„като има предвид, че невиновна отговорност на производителя е единственият начин за адекватно решение на проблема, специфичен за нашата епоха с нарастваща употреба на технически средства и на цялостно разпределение на рисковете, свързани с модерното технологично производство;

[…]

като има предвид, че свързаната с това хармонизация не може да бъде цялостна на настоящия етап, а само отваря възможности за по-пълна хармонизация […]“.

4 Съгласно член 1 от Директива 85/374:

„Производителят носи отговорност за вредите, причинен[и] от дефект на неговата стока“.

5 Трето, шесто и дванадесето съображение от Директива 93/42/ЕИО на Съвета от 14 юни 1993 година относно медицинските изделия (ОВ L 169, 1993 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 11, стр. 244) имат следния текст:

„като има предвид, че националните разпоредби за безопасността и здравната защита на пациентите, потребителите и евентуално на други лица по отношение на използването на медицински изделия трябва да бъдат хармонизирани, за да се гарантира свободното движение на тези изделия в рамките на вътрешния пазар;

[…]

като има предвид, че някои медицински изделия са предназначени за прилагането на лекарства […]; като има предвид, че в такива случаи пускането на пазара на медицинските изделия по принцип се урежда от настоящата директива […]

[…]

като има предвид, че за да се докаже съответствие със съществените изисквания и да се даде възможност такова съответствие да бъде контролирано, е желателно да има хармонизирани европейски стандарти за превенция на рисковете, свързани с проектирането, производството и опаковането на медицинските изделия […]“.

6 Член 16, параграф 1, първа алинея от посочената директива предвижда:

„Държавите членки нотифицират Комисията и другите държави членки за органите, които те са определили за осъществяване на задачите, отнасящи се за процедурите, предвидени в член 11, и специфичните задачи, които органите са определени да извършат. Комисията определя идентификационни номера на тези органи, по-долу наричани „нотифицирани органи“.

7 Точка 6 от приложение XI към Директивата гласи:

„Нотифицираният орган трябва да направи застраховка гражданска отговорност, освен ако тя не е поета от държавата съгласно вътрешното законодателство или самите държави членки не осъществяват инспекциите директно“.

8 Съгласно член 2, параграф 2, буква б) от Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 година относно услугите на вътрешния пазар (ОВ L 376, 2006 г., стр. 36; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 58, стр. 50):

„Настоящата директива не се прилага спрямо следните дейности:

[…]

б) финансови услуги като банкиране, кредитиране, застраховане и презастраховане, професионални или лични пенсии, ценни книжа, инвестиционни фондове, консултации в сферата на плащанията и инвестициите, включително услугите, изброени в приложение I [към] Директива 2006/48/ЕО“.

Френското право

9 Кодексът за общественото здравеопазване [Code de la santé publique], изменен със Закон № 2002-1577 от 30 декември 2002 г. за медицинската гражданска отговорност [Loi nº 2002-1577 du 30 décembre 2002 relative à la responsabilité civile médicale] (JORF, 31 декември 2002 г.),

съдържа две разпоредби относно поправянето на последиците от здравни рискове, застрашаващи лицата и произтичащи от функционирането на системата за здравеопазване. В тази връзка член L. 1142-2 от посочения кодекс предвижда:

„Здравните работници на частна практика, здравните заведения, здравните служби и органите, посочени в член L.1142-1, както и всички други юридически лица, различни от държавата, които извършват превантивни, диагностични или здравни дейности, както и производителите, операторите и доставчиците на продукти за здравеопазването в техния завършен вид, посочени в член L.5311-1, с изключение на точка 5°, съобразно разпоредбите на член L.1222-9 и точки 11°, 14° и 15°, които се използват в тези дейности, са длъжни да имат застраховка, предназначена да покрие гражданска или административна отговорност, която може да възникне в резултат на вреди, претърпени от трети лица вследствие на телесна повреда, възникнала в цялостния контекст на тази дейност.

[…]

Застрахователните договори, сключени съгласно първата алинея, могат да предвиждат максимален размер на покритието. Условията, при които за покритието може да бъде предвиден максимален размер по отношение на здравните работници на частна практика, се определят с декрет от Conseil d'État [Държавния съвет].

Застраховката на заведенията, службите и органите, упоменати в първата алинея, обхваща техните служители, действащи в рамките на поверената им длъжност, дори ако последните разполагат с независимост при упражняване на медицинската професия.

[…]

В случай на неизпълнение на задължението за застраховане, посочено в настоящия член, компетентният дисциплинарен орган може да наложи дисциплинарни наказания".

10 Член L. 252-1 от Кодекса за застраховането [Code des assurances], изменен със Закон № 2002-303 от 4 март 2002 г. относно правата на пациентите и качеството на системата за здравеопазване [Loi n° 2002-303 du 4 mars 2002 relative aux droits des malades et à la qualité du système de santé] (JORF, 5 март 2002 г.), предвижда:

„Всяко лице, което по силата на член L.1142-2 от Кодекса за общественото здравеопазване има задължение да се застрахова, на което след опит да сключи застрахователен договор със застрахователно дружество във Франция за гражданска отговорност за посочените в този член рискове два пъти е било отказан договор, може да подаде искане в Bureau central de tarification [Централната служба за ценообразуване], чиито критерии за формиране и работни правила се определят с декрет, приет от Conseil d'État [Държавния съвет].

Централната служба за ценообразуване има изключителната компетентност да определя размера на премията, срещу която съответното застрахователно дружество е длъжно да покрие представения риск. Тя може, при условия, определени с декрет на Държавния съвет, да определи размера на самоучастие, който следва да се поеме от застрахования.

Централната служба за ценообразуване уведомява държавния представител в териториалния департамент, когато лице, което е длъжно да се застрахова съгласно член L.1142-2 от Кодекса за общественото здравеопазване, представлява необичайно висок застрахователен риск. Тя уведомява съответния специалист. В този случай тя определя размера на премията по договор, който не може да надвишава шест месеца.

Всяка презастрахователна клауза в договор, с която се изключват определени рискове от презастрахователното покритие в резултат на размера на премията, определен от Централната служба за ценообразуване, е нищожна“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

11 На 30 октомври 2006 г. на ищцата в главното производство са поставени гръдни импланти в Германия, произведени от установеното във Франция дружество Poly Implant Prothèses SA (наричано по-нататък „PIP“) и предлагани на пазара от нидерландското предприятие Rofil Medical Netherlands BV.

12 Считано от октомври 1997 г., PIP възлага на TÜV Rheinland, в качеството му на „нотифициран орган“ по смисъла на Директива 93/42, да извършва в съответствие с приложение II към нея оценяване на системата за качество, въведена за конструирането, производството и окончателния контрол на гръдните импланти, които PIP произвежда, както и проучване на проектната документация във връзка с тях. Между 1997 г. и 2010 г. TÜV Rheinland извършва няколко проверки в PIP, за всяка от които е направено предварително уведомление. В резултат от проверките TÜV Rheinland одобрява системата за качество и подновява сертификатите на ЕО за проучване, предвидени в приложение II към посочената директива, които гарантират съответствието на имплантите с изискванията на споменатата директива.

13 PIP има застрахователен договор, покриващ гражданската му отговорност за вреди, причинени от производството на посочените стоки, сключен с дружеството AGF IARD, чийто правоприемник е Allianz. Сключването на този застрахователен договор е наложено през 2005 г. от Централната служба за ценообразуване (Франция) (наричана по-нататък „ВСТ“), компетентният в тази област национален орган. По-конкретно, след отказите от различни застрахователни дружества, които PIP получава, с решение от 28 юни 2005 г. ВСТ разпорежда на AGF IARD да издаде на PIP застрахователна полица за срок от една година, която многократно е била продължавана.

14 От документите по делото, с които Съдът разполага, е видно, че застрахователният договор е сключен въз основа на предложение, което ВСТ представя на AGF IARD, и предвижда уговорка, с която се ограничава географският обхват на застрахователното покритие до вредите, настъпили в метрополна Франция или във „френските отвъдморски департаменти и територии“. В съответствие с френската правна уредба договорът предоставя на увреденото лице право на пряк иск срещу застрахователя.

15 През март 2010 г. при извършена проверка Agence française de sécurité sanitaire des produits de santé [Френската агенция за здравна безопасност на продуктите за здравето] констатира, че произвежданите от PIP гръдни импланти се пълнят с неразрешен промишлен силикон. Поради това на 1 април 2010 г. Bundesinstitut für Arzneimittel und Medizinprodukte (Федерален институт за лекарствени продукти и медицински изделия, Германия) препоръчва на лекарите, поставили такива импланти, от една страна, да уведомят засегнатите пациентки, и от друга страна, да преустановят използването на такива импланти.

16 През 2010 г. е обявена неплатежоспособността на PIP. Впоследствие през 2011 г. дружеството е прекратено.

17 На 6 януари 2012 г., заради риска от преждевременно нарушаване на целостта на имплантите, произведени от PIP, и използвания силикон, причиняващ възпалителни процеси, Федералният институт за лекарствени продукти и медицински изделия съветва засегнатите пациентки превантивно да пристъпят към тяхното премахване.

18 През 2012 г. ищцата в главното производство заменя процесните импланти с нови.

19 През декември 2013 г. ръководителят на PIP е осъден от френски съд на четири години лишаване от свобода за производство и разпространение на опасни за здравето стоки.

20 Ищцата в главното производство сезира Landgericht Frankfurt am Main (Областен съд Франкфурт на Майн, Германия) с иск за обезщетение за вреди, насочен съвместно и солидарно срещу лекаря, поставил некачествените гръдни импланти, TÜV Rheinland и Allianz.

21 В исковата молба ищцата твърди, първо, че лекарят не я е информирал в достатъчна степен относно рисковете, свързани със самата интервенция, както и относно естеството на имплантите, които са щели да ѝ бъдат поставени. Второ, тя поддържа, че TÜV Rheinland не е извършвало надлежно необходимите проверки, нито годишните инспекции. Тя по-специално счита, че TÜV Rheinland е трябвало да извърши внезапни посещения на помещенията на PIP, за да провери наличностите му, което щяло да позволи констатирането на значителни отклонения между неправилно използваното количество промишлен силикон, от една страна, и количеството силикон, необходимо за производството на гръдните импланти, от друга страна. Трето, тя поддържа, че съгласно френската правна уредба разполага с пряк иск срещу Allianz, въпреки че застрахователният договор включва уговорка за ограничаване на застрахователното покритие до вредите, настъпили в метрополна Франция или френските отвъдморски департаменти и територии, тъй като въпросната уговорка била в противоречие с правото на Съюза.

22 TÜV Rheinland сочи, че не е било задължено да извършва внезапни посещения. То отбелязва, че предвид въведената от PIP структурирана система за заблуждаване и укриване, не е могло да заподозре извършената измама. От своя страна Allianz поддържа, че от него не можело да се изисква участие, след като застрахователните договори, които го обвързват с PIP, покриват само вредите, настъпили на територията на Франция.

23 След като искът в първоинстанционното производство е отхвърлен с решение от 21 декември 2016 г., ищцата в главното производство го обжалва по въззивен ред пред Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Висш областен съд Франкфурт на Майн, Германия).

24 По същество посочената юрисдикция иска да установи дали уговорката, ограничаваща покритието до вредите, настъпили в метрополна Франция или френските отвъдморски департаменти и територии, предвидена в договора за застраховка, сключен между PIP и Allianz, е съвместима със забраната за всякаква дискриминация на основание гражданство, предвидена в член 18, първа алинея ДФЕС. Тя обаче отбелязва, че Съдът все още не се е произнесъл изрично по въпроса дали посочената разпоредба има пряк хоризонтален ефект, в смисъл че на нея е възможно позоваване в рамките на спор между частноправни субекти. В тази връзка тя счита, че с оглед на практиката на Съда в тази област е възможно на този въпрос да бъде даден утвърдителен отговор.

25 Освен това, в случай че член 18, първа алинея ДФЕС не би бил приложим в отношенията между частноправни субекти, запитващата юрисдикция иска да установи дали тази разпоредба не допуска уговорка, ограничаваща застрахователното покритие до вредите, настъпили в метрополна Франция или френските отвъдморски департаменти и територии, по-специално поради факта че BCT очевидно не е оспорила въпросната уговорка.

26 Накрая, в обратната хипотеза, запитващата юрисдикция се пита при какви условия непряката дискриминация, която според нея произтича от тази уговорка, може да бъде обоснована и иска да установи дали застрахователят може да възрази на ищцата в главното производство, че

максималният размер на застрахователното покритие вече е бил достигнат за обезщетяване на застрахователни събития, настъпили в метрополна Франция или във френските отвъдморски департаменти и територии.

27 При тези обстоятелства Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Висш областен съд Франкфурт на Майн) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Обвързва ли принципът за недопускане на дискриминация по член 18, първа алинея ДФЕС не само държавите членки и институциите на Съюза, но и частноправните субекти (пряко действие спрямо трети лица на член 18, първа алинея ДФЕС)?

2) Ако отговорът на първия въпрос е отрицателен и член 18, първа алинея ДФЕС е неприложим в отношенията между частноправните субекти: трябва ли член 18, първа алинея ДФЕС да се тълкува в смисъл, че ограничаването на покритието до застрахователни събития, настъпили в метрополна Франция и във френските отвъдморски департаменти и територии, противоречи на тази разпоредба, тъй като френският компетентен орган, [BCT], не е възразил срещу съответната клауза, въпреки че същата нарушава член 18, първа алинея ДФЕС, защото предполага непряка дискриминация на основание гражданство?

3) При утвърдителен отговор на първия въпрос: в случаи на действие спрямо трети лица при какви условия може да бъде обоснована непряка дискриминация? По-специално може ли териториално ограничаване на застрахователното покритие до застрахователни събития, настъпили в определена държава членка, да се обоснове с довода относно лимита на отговорността на застрахователя и размера на премията, когато същевременно съответните застрахователни договори предвиждат, че в случай на серия застрахователни събития покритието за всяко застрахователно събитие и покритието за застрахователна година са ограничени до определени суми?

4) При утвърдителен отговор на първия въпрос: трябва ли член 18, първа алинея ДФЕС да се тълкува в смисъл, че ако в противоречие с тази разпоредба застрахователят е изплатил обезщетения само във връзка със застрахователни събития, настъпили в метрополна Франция и във френските отвъдморски департаменти и територии, то той не може да възрази срещу извършването на плащане с мотива, че е достигната максималната застрахователна сума, ако застрахователното събитие е настъпило извън тези територии?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

28 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали забраната за дискриминация на основание гражданство, предвидена в член 18, първа алинея ДФЕС, поражда хоризонтални последици, което дава възможност за позоваване на тази разпоредба в отношенията между частноправни субекти.

29 Следва предварително да се направи проверка за приложимостта на член 18, първа алинея ДФЕС по делото, предмет на главното производство.

30 Член 18, първа алинея ДФЕС предвижда, че се забранява всякаква дискриминация на основание гражданство в обхвата на приложение на Договорите и без да се засягат специалните разпоредби, съдържащи се в тях.

31 В съответствие с постоянната съдебна практика тази разпоредба е предназначена да се прилага самостоятелно само в случаите, уредени от правото на Съюза, за които Договорите не предвиждат специални правила за недопускане на дискриминация (решение от 18 юни 2019 г., Австрия/Германия, C-591/17, EU:C:2019:504, т. 39 и цитираната съдебна практика). В този смисъл прилагането на член 18, първа алинея ДФЕС зависи от наличието на две кумулативни условия.

32 Първото условие е положението в основата на твърдяната дискриминация да попада в приложното поле на правото на Съюза.

33 Второто условие е към такова положение да не намира приложение специално правило, предвидено в Договорите, което да забранява дискриминацията на основание гражданство. В този смисъл Съдът е уточнил, че национални мерки могат да бъдат разглеждани с оглед на член 18, първа алинея ДФЕС само доколкото се прилагат за положения, които не попадат в обхвата на такива специфични правила за недопускане на дискриминация, предвидени в Договора за функционирането на ЕС (вж. решение от 18 юни 2019 г., Австрия/Германия, C-591/17, EU:C:2019:504, т. 41).

34 В случая следва да се подчертае, че спорът в главното производство е свързан със застрахователен договор, сключен между Allianz и производителя на гръдни импланти PIP, който е предвиждал уговорка, ограничаваща географския обхват на застрахователното покритие за гражданска отговорност за вреди, причинени от тяхното производство, до вредите, настъпили в метрополна Франция или френските отвъдморски департаменти и територии. В този контекст запитващата юрисдикция се пита относно съвместимостта на тази уговорка с член 18, първа алинея ДФЕС, тъй като тя не предвижда, че застрахователното покритие обхваща вредите, настъпили на цялата територия на Съюза, което би могло да доведе до непряка дискриминация на основание гражданство, забранена по принцип от тази разпоредба.

35 С оглед на съображенията, изложени в точки 30—34 от настоящото решение, прилагането на член 18, първа алинея ДФЕС към този спор предполага, от една страна, той да има връзка с положение, попадащо в приложното поле на правото на Съюза, и от друга страна, това положение да не попада под действието на специално правило за недопускане на дискриминация, предвидено в Договора за функционирането на ЕС.

36 За да се установи дали в случая първото условие е изпълнено, трябва, на първо място, да се провери дали въпросното положение е предмет на уредба в правото на Съюза.

37 В тази връзка следва да се констатира, че в производното право на Съюза не съществува никаква разпоредба, предвиждаща задължение за производителя на медицински изделия да сключи застраховка за гражданска отговорност за покриване на рисковете, свързани с тези изделия, или уреждаща, по един или друг начин, подобна застраховка.

38 По-конкретно Директива 93/42, която в съответствие с трето съображение има за цел да хармонизира националните разпоредби за безопасността и здравната защита на пациентите и потребителите на медицински изделия, за да се гарантира свободното движение на тези изделия в рамките на вътрешния пазар, не съдържа разпоредба като посочената в предходната точка.

39 Тази директива, видно от шесто и дванадесето съображение, урежда пускането на пазара на медицински изделия и определя хармонизирани стандарти на равнище Съюз за превенция на рисковете, свързани с проектирането, производството и опаковането на медицинските изделия.

40 В тази рамка точка 6 от приложение XI към същата директива налага само на „нотифицирания орган“ по смисъла на член 16, параграф 1, първа алинея, отговарящ за проверките относно проектирането и производството на медицински изделия, да направи застраховка гражданска отговорност, освен ако тя не е поета от държавата съгласно вътрешното законодателство или самите държави членки не осъществяват директно инспекциите, за които отговарят нотифицираните органи съгласно същата директива. За сметка на това, подобно задължение за застраховане не се предвижда за производителя на такива изделия.

41 Също така Директива 85/374, която въвежда принципа на обективната отговорност на производителя за вреди, причинени от дефект на неговите стоки, не предвижда никакво задължение на производителя на такива стоки за сключване на застраховка гражданска отговорност за евентуалните свързани с тях вреди, нито пък урежда по друг начин тази застраховка.

42 Както е видно от осемнадесето съображение от същата директива, тя не е предназначена изчерпателно да хармонизира областта на отговорността за вреди, причинени от дефектите на стоки, извън уредените от нея въпроси (решение от 21 юни 2017 г., W и др., C-621/15, EU:C:2017:484, т. 21 и цитираната съдебна практика).

43 Следва да се добави, че съгласно член 2, параграф 2, буква б) от Директива 2006/123 последната не се прилага за финансови услуги като застраховане. При това положение посочената директива не би могла да намери приложение по дело като това, което е предмет на главното производство.

44 От това следва, че при сегашното състояние на правото на Съюза застраховката за гражданска отговорност на производителите на медицински изделия за вредите, свързани с тези изделия, не е предмет на уредба от това право, за разлика например от застраховането в областта на гражданската отговорност във връзка с използването на моторни превозни средства, уредено в Директива 2009/103/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година относно застраховката Гражданска отговорност при използването на моторни превозни средства и за контрол върху задължението за сключване на такава застраховка (ОВ L 263, 2009 г., стр. 11), която предвижда задължение за всяка държава членка да предприеме подходящи мерки с цел застрахователният договор да покрива и всички вреди, причинени на територията на другите държави членки.

45 При това положение, на второ място, следва да се установи дали положението в основата на твърдяната по настоящото дело дискриминация попада в приложното поле на основна свобода, предвидена в Договора за функционирането на ЕС.

46 Действително, в съответствие с практиката на Съда упражняването на някоя от тези свободи позволява положението, в което същата се упражнява, да попадне в обхвата на приложение на Договорите по смисъла на член 18, първа алинея ДФЕС. Необходима е обаче конкретна привръзка между лицето, услугата или стоката, които са били предмет на движение, и твърдяната дискриминация. Подобна привръзка е налице по-специално когато лицето, претърпяло твърдяната дискриминация, е лице, което е извършило движение в рамките на Съюза (вж. в този смисъл решения от 2 февруари 1989 г., Cowan, 186/87, EU:C:1989:47, т. 20, и от 13 юни 2019 г., TopFit и Biffi, C-22/18, EU:C:2019:497, т. 29 и 30), или когато неравното третиране произтича пряко от национален режим, приложим за стоки от други държави членки (вж. в този смисъл решение от 20 октомври 1993 г., Phil Collins и др., C-92/92 и C-326/92, EU:C:1993:847, т. 22, 23 и 27).

47 В този смисъл в случая трябва да се провери дали е налице конкретна привръзка между специфичното положение в основата на твърдяната дискриминация и разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС относно свободите на движение, и по-специално относно свободното движение на лица, стоки или услуги.

48 Що се отнася най-напред до свободното движение на гражданите на Съюза, Съдът е постановил, че положението на такъв гражданин, който е упражнил правото си на свободно движение, попада в приложното поле на член 18 ДФЕС (решения от 13 ноември 2018 г., Raugevicius, C-247/17, EU:C:2018:898, т. 27 и от 13 юни 2019 г., TopFit и Biffi, C-22/18, EU:C:2019:497, т. 29).

49 При все това следва да се констатира, че ищцата в главното производство, германска гражданка, която иска изплащане на застрахователно обезщетение за вредите, причинени от поставянето на гръдни импланти в Германия, държавата членка, в която пребивава, не е упражнила свободата си на движение. Вследствие на това няма никаква конкретна привръзка между разглежданото в главното производство положение и свободното движение на гражданите на Съюза.

50 На следващо място, що се отнася до свободното предоставяне на услуги, предвидено в член 56 ДФЕС, трябва да се припомни, от една страна, че както отбелязва генералният адвокат в точка 82 от своето заключение, тази свобода включва и свободата получателите да отидат в друга държава членка, за да получат услуга, и че лицата, които получават медицинско лечение, могат да се считат за получатели на услуги (решение от 31 януари 1984 г., Luisi и Carbone, 286/82 и 26/83, EU:C:1984:35, т. 16). Същевременно е безспорно, че ищцата в главното производство е получила медицинско лечение в Германия, тоест в държавата членка на своето пребиваване, а не в друга държава членка.

51 От друга страна, свободното предоставяне на застрахователни услуги съответства на свободата на застрахователите да предлагат услугите си на застраховащи лица, установени в други държави членки, и обратно, на свободата на лицата, които искат да сключат застрахователен договор, да се обърнат към застраховател, установен в друга държава членка (вж. в този смисъл решения от 28 април 1998 г., Safir, C-118/96, EU:C:1998:170, т. 22, 26 и 30, от 3 октомври 2002 г., Danner, C-136/00, EU:C:2002:558, т. 31 и от 26 юни 2003 г., Skandia и Ramstedt, C-422/01, EU:C:2003:380, т. 27 и 28).

52 Разглежданият в главното производство застрахователен договор обаче, с който следва да се поеме гражданската отговорност на производителя на съответните гръдни импланти за вреди, свързани с тях, е бил сключен между PIP, установен във Франция производител на протези, от една страна, и застрахователно дружество AGF IARD, установено в същата държава членка, от друга страна. Следователно сключването на този договор не представлява действие на упражняване на свободата на предоставяне на услуги.

53 Що се отнася до обстоятелството, че ищцата в главното производство пребивава в Германия, следва да се отбележи, че тя не е страна по този договор. При това положение посоченото обстоятелство само по себе си не би могло да позволи да се счита, че разглежданото в главното производство положение представлява случай на свободно предоставяне на застрахователни услуги.

54 При тези условия разглежданото в главното производство положение не разкрива конкретна привръзка със свободното предоставяне на услуги, предвидено в член 56 ДФЕС.

55 Накрая, що се отнася до свободното движение на стоки, предвидено в член 34 ДФЕС, безспорно е, че презграничното движение на разглежданите в главното производство гръдни импланти не е било засегнато от никакво дискриминационно препятствие. Напротив, тези стоки, произведени във Франция, впоследствие са били предлагани на пазара в Нидерландия от нидерландско предприятие, което след това ги е продавало в Германия.

56 В този контекст спорът в главното производство е свързан не със самото презгранично движение на стоките, а с вредите, причинени от стоки, които са били предмет на такова движение. Всъщност той се отнася до възможността лице като ищцата в главното производство да получи обезщетение за вредите, произтичащи от поставянето на некачествени гръдни импланти, от страна на застрахователното дружество, сключило с техния производител договор, с който се поемат рисковете, свързани с използването им в метрополна Франция или френските отвъдморски департаменти и територии. Следва да се добави, че застраховката за гражданска отговорност, сключена по такъв начин и предназначена да покрие рисковете, свързани със стоките, не засяга пускането им на пазара в друга държава членка, нито тяхното движение в рамките на Съюза. При липсата на последици за търговията със стоки и услуги в Съюза разглежданото в главното производство положение следователно не е съпоставимо с това по делото, приключило с решение от 20 октомври 1993 г., Phil Collins и др. (C-92/92 и C-326/92, EU:C:1993:847, т. 22 и 23).

57 Следователно разглежданото в главното производство положение не разкрива конкретна привръзка и с разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС в областта на свободното движение на стоки.

58 От точки 36—57 от настоящото решение следва, че това положение не попада в обхвата на приложение на правото на Съюза по смисъла на член 18, първа алинея ДФЕС.

59 Следователно първото условие, предвидено в член 18, първа алинея ДФЕС, не е изпълнено в случая, поради което с оглед на обстоятелствата по делото, предмет на главното производство, прилагането на тази разпоредба по него следва да се изключи, без да е необходима проверка дали съществува приложимо по същото специално правило за недопускане на дискриминация, предвидено в Договора за функционирането на ЕС, и дали има възможност за позоваване на тази разпоредба в отношенията между частноправни субекти.

60 Поради това на първия въпрос следва да се отговори, че член 18, първа алинея ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не намира приложение към уговорка, предвидена в договор, сключен между застрахователно дружество и производител на медицински изделия, ограничаваща географския обхват на застрахователното покритие на гражданската отговорност за вреди, причинени от тези изделия, до вредите, настъпили на територията само на една държава членка, след като при настоящото състояние на правото на Съюза такова положение не попада в неговия обхват на приложение.

По втория, третия и четвъртия въпрос

61 С оглед на отговора на първия въпрос не е необходимо разглеждането на останалите въпроси.

По съдебните разноски

62 С оглед на обстоятелството, че за страните в главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

Член 18, първа алинея ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не намира приложение към уговорка, предвидена в договор, сключен между застрахователно дружество и производител на медицински изделия, ограничаваща географския обхват на застрахователното покритие на гражданската отговорност за вреди, причинени от тези изделия, до вредите, настъпили на територията само на една държава членка, след като при настоящото състояние на правото на Съюза такова положение не попада в неговия обхват на приложение.

Подписи